

Силабус
навчальної дисципліни
Психологія спілкування з практикумом
2024-2025 навчальний рік

Освітньо-професійна програма: Хореографія
Спеціальність: 024 Хореографія
Галузь знань: 02 Культура і мистецтво
Рівень вищої освіти: перший

Викладач	Черезова Ірина Олександрівна
Посилання на сайт	http://bdpu.org/faculties/fppom/structure-fppom/kaf-psihologiya/composition-kaf-psihologiya
Контактний тел.	066-513-44-64
Е-mail викладача:	irina.cherezova69@gmail.com
Графік консультацій	Індивідуальний

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	звітність
3/90	16	14	60	Екзамен

Семестр: весняний

Мова навчання: українська

Ключові слова: спілкування, вербальні засоби спілкування, невербальні засоби спілкування, комунікативна сторона спілкування, інтерактивна сторона спілкування, перцептивна сторона спілкування, бар'єри спілкування, маніпуляції в спілкуванні, культура спілкування.

Мета навчальної дисципліни «Психологія спілкування»: розкрити психологічні механізми та закономірності процесу спілкування, його види та функції; розширити навички ефективної комунікативної взаємодії та культури спілкування.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Психологія спілкування» є:

- формування у здобувачів вищої освіти системи знань з психології спілкування;

- оволодіння основними категоріями та поняттями психології спілкування;
- усвідомлення психологічних особливостей та механізмів спілкування;
- ознайомлення із закономірностями формування потреби в спілкуванні в процесі онтогенезу;
- розуміння й аналіз бар'єрів та труднощів у спілкуванні;
- формування культури спілкування.

Компетентності та програмні результати навчання згідно з вимогами освітньо-професійної (освітньо-наукової) програми

№		Компетентності
1.	Фахові компетентності	<p>СК 1. Усвідомлення ролі культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин.</p> <p>СК 2. Здатність аналізувати основні етапи, виявляти закономірності історичного розвитку мистецтв, стильові особливості, види і жанри, основні принципи координації історикостильових періодів світової художньої культури.</p> <p>СК 3. Здатність застосовувати теорію та сучасні практики хореографічного мистецтва, усвідомлення його як специфічного творчого відображення дійсності, проектування художньої реальності в хореографічних образах.</p> <p>СК 4. Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної).</p> <p>СК 5. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків для забезпечення освітнього процесу в початкових, профільних, фахових закладах освіти.</p> <p>СК 6. Здатність використовувати і розробляти сучасні інноваційні та освітні технології в галузі культури і мистецтва.</p> <p>СК 7. Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності.</p> <p>СК 8. Здатність сприймати новітні концепції, усвідомлювати багатоманітність сучасних танцювальних практик, необхідність їх осмислення та інтегрування в актуальний контекст з врахуванням вітчизняної та світової культурної</p>

		<p>спадщини.</p> <p>СК 9. Здатність збирати, обробляти, аналізувати, синтезувати та інтерпретувати художню інформацію з метою створення хореографічної композиції.</p> <p>СК 10. Здатність застосовувати традиційні й альтернативні інноваційні технології (відео-, TV-, цифрове, медіа-мистецтва і т. ін.) в процесі створення мистецького проекту, його реалізації та презентації.</p> <p>СК 11. Здатність здійснювати репетиційну діяльність, ставити та вирішувати професійні завдання, творчо співпрацювати з учасниками творчого процесу.</p> <p>СК 12. Здатність використовувати принципи, методи та засоби педагогіки, сучасні методики організації та реалізації освітнього процесу, аналізувати його перебіг та результати в початкових, профільних, фахових закладах освіти.</p> <p>СК 13. Здатність використовувати традиційні та інноваційні методики для діагностування творчих, рухових (професійних) здібностей, їх розвитку відповідно до вікових, психолого-фізіологічних особливостей суб'єктів освітнього процесу.</p> <p>СК 14. Здатність забезпечувати високий рівень володіння танцювальними техніками, виконавськими прийомами, застосовувати їх як виражальний засіб.</p> <p>СК 15. Здатність застосовувати набуті виконавські навички в концертно-сценічній діяльності, підпорядковуючи їх завданням хореографічного проекту.</p> <p>СК 16. Здатність дотримуватись толерантності у міжособистісних стосунках, етичних і добродійних взаємовідносин у сфері виробничої діяльності.</p> <p>СК 17. Здатність враховувати економічні, організаційні та правові аспекти професійної діяльності.</p>
Програмні результати навчання (ПР) (за стандартом)		

- ПР 1. Визначати взаємозв'язок цінностей громадянського суспільства із концепцією сталого розвитку України.
- ПР 2. Розуміти моральні норми і принципи та вміти примножувати культурні, наукові цінності і досягнення суспільства в процесі діяльності.
- ПР 3. Вільно спілкуватись державною мовою усно і письмово з професійних та ділових питань.
- ПР 4. Володіти іноземною мовою в обсязі, необхідному для спілкування в соціально-побутовій та професійній сферах.
- ПР 5. Аналізувати проблеми безпеки життєдіяльності людини у професійній сфері, мати навички їх попередження, вирішення та надання першої допомоги.
- ПР 6. Розуміти роль культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин.
- ПР 7. Знати і розуміти історію мистецтв на рівні, необхідному для застосування виражально-зображальних засобів відповідно до стилю, виду, жанру хореографічного проекту.
- ПР 8. Розуміти хореографію як мистецький феномен, розрізняти основні тенденції її розвитку, класифікувати види, напрями, стилі хореографії.
- ПР 9. Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно категоріальним апаратом.
- ПР 10. Розуміти хореографію як засіб ствердження національної самосвідомості та ідентичності.
- ПР 11. Використовувати інноваційні технології, оптимальні засоби, методики, спрямовані на удосконалення професійної діяльності, підвищення особистісного рівня володіння фахом.
- ПР 12. Відшукувати необхідну інформацію, критично аналізувати і творчо переосмислювати її та застосовувати в процесі виробничої діяльності.
- ПР 13. Розуміти і вміти застосовувати на практиці сучасні стратегії збереження та примноження культурної спадщини у сфері хореографічного мистецтва.
- ПР 14. Володіти принципами створення хореографічного твору, реалізуючи практичне втілення творчого задуму відповідно до особистісних якостей автора.
- ПР 15. Мати навички використання традиційних та інноваційних методик викладання фахових дисциплін.
- ПР 16. Аналізувати і оцінювати результати педагогічної, асистентсько-балетмейстерської, виконавської, організаційної діяльності.
- ПР 17. Мати навички викладання фахових дисциплін, створення необхідного методичного забезпечення і підтримки навчання здобувачів освіти.
- ПР 18. Знаходити оптимальні підходи до формування та розвитку творчої особистості.
- ПР 19. Знаходити оптимальні виконавські прийоми для втілення хореографічного образу.
- ПР 20. Вдосконалювати виконавські навички і прийоми в процесі підготовки та участі у фестивалях і конкурсах.
- ПР 21. Розвивати комунікативні навички, креативну і позитивну атмосферу в колективі.

ПР 22. Мати навички управління мистецькими проектами, зокрема, здійснювати оцінки собівартості мистецького проєкту, визначати потрібні ресурси, планувати основні види робіт.

ПР 23. Дотримуватись у професійній діяльності правил академічної доброчесності та запобігати проявам корупції та недоброчесності.

Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. СПІЛКУВАННЯ В СИСТЕМІ МІЖОСОБИСТІСНИХ ВІДНОСИН

Тема 1. Теоретичні аспекти процесу спілкування.

Поняття про спілкування та його функції. Класифікація видів спілкування. Основні форми спілкування. Засоби спілкування. Вербальна комунікація. Невербальна комунікація. Вікові особливості спілкування.

Тема 2. Спілкування як обмін інформацією.

Специфіка процесу обміну інформацією. Засоби спілкування. Модель мовленнєвої комунікації. Особливості зворотного зв'язку. Слухання та говоріння. Невербальні канали передачі інформації.

Тема 3. Взаємодія в процесі спілкування.

Інтерактивна сторона спілкування. Різновиди міжособистісних контактів. Психологічний вплив на партнерів по спілкуванню.

Тема 4. Спілкування як сприйняття.

Характеристика соціальної перцепції. Функції соціальної перцепції. Механізми соціальної перцепції. Ефекти соціальної перцепції.

Змістовий модуль 2. ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ СПІЛКУВАННЯ

Тема 5. Специфіка, структура та функції ділового спілкування.

Поняття ділового спілкування. Ділова бесіда, переговори. Проведення зборів та нарад. Переговори як різновид ділового спілкування. Етика та культура ділового спілкування.

Тема 6. Конфліктне спілкування.

Сутність та природа конфлікту. Причини конфліктів у спілкуванні. Особливості конфліктів у професійній діяльності педагога. Інструменти аналізу конфліктів. Стратегії та стилі поведінки в конфліктній ситуації. Шляхи запобігання та конструктивне вирішення конфліктів.

Тема 7. Педагогічне спілкування.

Характеристики педагогічного спілкування. Психологічна характеристика впливу вчителя на учнів: прояв уваги, прохання, вимога, оцінка дій учнів, винагорода і покарання, оцінка та її психологічний вплив, гумор. Стилi педагогічного спілкування. Поведінка вчителя в конфліктних ситуаціях.

Тема 8. Міжособистісні відносини та спілкування в родині.

Психологічні аспекти сімейного виховання. Прив'язаність дітей до батьків, типи прив'язаності. Стилi спілкування і взаємодії дітей з батьками. Культура спілкування в родині.

Методи навчання: розповідь, бесіда, дискусія, робота в парах, захист проєктів, рольова гра, робота з кейсами.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час підсумкового контролю знань заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, заява) навчання може відбуватися на платформі Moodle за погодженням із викладачем.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: Вивчення курсу передбачає використання ТЗН (мультимедійний проєктор, екран, ноутбук тощо), офіційних каналів зв'язку (Viber, Google, Zoom, Skype, електронна пошта тощо) та освітніх платформ (MOODLE та ін.).

Система оцінювання та вимоги

При вивченні дисципліни оцінюється активність здобувача вищої освіти на практичних заняттях під час обговорення теоретичних питань та якість виконання ним самостійної роботи.

Практичні заняття проводяться в активній формі із застосуванням наукових дискусій, моделювання виробничих ситуацій, вирішення психологічних задач та мають на меті систематичну перевірку розуміння та ступеня засвоєння теоретичного матеріалу, вміння використовувати теоретичні знання для розв'язання практичних завдань.

Рейтингові бали за виконання різних видів навчальних завдань

1. Відповідь та активність на практичному занятті - до 6 балів.

6 балів - систематичні та глибокі знання програмового матеріалу з теми; послідовне, логічне та повне розкриття змісту питань; вільне володіння термінологією; наведення прикладів; правильні відповіді на додаткові питання; правильне виконання всіх запропонованих практичних завдань; висвітлювання додаткової наукової інформації (виступи, реферати, презентації).

5 балів - систематичні та глибокі знання програмового матеріалу з теми; послідовне, логічне та повне розкриття змісту питань; вільне володіння термінологією; наведення прикладів; правильні відповіді на додаткові питання.

4 бали – знання програмового матеріалу з теми, розкриття змісту питань не в повному обсязі, володіння термінологією, несуттєві помилки при відповідях на додаткові питання, виконання всіх запропонованих практичних завдань з окремими помилками.

3 бали - прогалини у знаннях програмового матеріалу з теми, помилки у розкритті змісту питань, труднощі у розкритті змісту основних понять теми, незначна активність при обговоренні теоретичних питань теми та виконанні практичних завдань.

2 бали – прогалини у знаннях програмового матеріалу з теми, нездатність самостійно розкрити зміст питань та основні поняття теми, помилки при відповідях на питання, незначна активність на практичному занятті.

1 бал – суттєві прогалини у знаннях програмового матеріалу з теми; нездатність самостійно розкрити зміст питань, основні поняття теми, дати відповіді на додаткові питання; відсутня активність на практичному занятті.

2. Виконання самостійної роботи - до 4 балів.

4 бали – сучасне розуміння проблеми, послідовне, логічне та повне виконання завдань самостійної роботи, творчий підхід до їх виконання, аргументовані висновки, використання додаткової наукової інформації.

3 бали – розуміння проблемної теми, послідовне та логічне виконання завдань самостійної роботи, аргументовані висновки.

2 бали - виконання завдань самостійної роботи не в повному обсязі, з окремими суттєвими помилками, наявність окремих висновків.

1 бал – виконання завдань самостійної роботи не в повному обсязі, з суттєвими помилками, відсутність висновків.

Примітка. У разі отримання здобувачами неформальної (тренінги, майстер-класи, семінари, вебінари та ін.) та інформальної освіти (відеолекції, медіа-консультації, читання спеціалізованої літератури та ін.), її результати зараховуються згідно з темами, передбаченими програмою, при наявності відповідного документа (сертифіката).

Система оцінювання

Оцінка за університетською шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX
1-34	(з можливістю повторного складання) F (з обов'язковим повторним вивченням ОК)

Список рекомендованих джерел

Основна

1. Засекіна Л. В., Пастрик Т. В. Основи психології та міжособове спілкування : навч. посіб. Луцьк : Східноєвроп. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2013. 184 с.

2. Зливков В. Л., Лукомська С. О. Психологія спілкування педагога: інтегративний підхід [навчальний посібник; 2 видання: розширене та доповнене]. Київ, Ніжин : Видавець ПП Лисенко М. М., 2018. 353 с.

3. Кравчук Н. П. Психологія конфлікту: навч. посіб. Умань: Візаві, 2019. 191 с.

4. Курова А. В. Психологія спілкування: навчально-методичний посібник (для здобувачів вищої освіти факультету психології, політології та соціології НУ «ОЮА»). Одеса : Фенікс, 2020. 79 с.

5. Моргай Л. А. Соціально-психологічні аспекти спілкування в професійній діяльності: навч. посіб. Умань: Візаві, 2021. 179 с.

6. Практикум з психології спілкування. Конспекти лекцій : навч. посібник для студентів педагогічних ВНЗ. Київ : Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», 2011. 67 с

7. Соціальна психологія : навч. посіб. для здобувачів ступеня бакалавра / Н. Ю. Воляннюк, Г. В. Ложкін, О. В. Винославська, І. О. Блохіна, М. О. Кононець, О. В. Москаленко, О. І. Боковець, Б. В. Андрійцев. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 254 с.

8. Філоненко М. М. Психологія спілкування : підруч. для вищ. навч. закл. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 240 с.

9. Яцина О. Ф. Психологія спілкування : методична розробка практичних занять. Ужгород, 2011. 64 с.

Допоміжна

1. Етика ділового спілкування: курс лекцій/ Т. Чмут, Г. Чайка, М. Лукашевич, І. Осечинська. 2-ге вид. Київ : МАУП, 2003. 208с.

2. Етика ділового спілкування: навчальний посібник для вузів / за ред. Т. Б. Гриценко, Т. Д. Іщенко, Т. Ф. Мельничук. Київ : Центр учбової літератури, 2007. 344с.

3. Кайдалова Л. Г., Пляка Л. В. Психологія спілкування : навчальний посібник. Харків : НфаУ, 2011. 132 с.

4. Москаленко В. В. Соціальна психологія : підруч. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Центр навч. літератури, 2005. 623 с.

5. Палеха Ю. І. Етика ділових відносин : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ : Кондор, 2008. 356 с.

6. Хміль Ф. І. Ділове спілкування : навчальний посібник для вузів. Київ : Академвидав, 2004. 280 с.

7. Цюрупа М. В. Основи конфліктології та теорії переговорів : навч. посіб. Київ : Кондор, 2006. 170 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://library.bdpu.org.ua/> Бібліотека БДПУ

2. <http://www.nbuv.gov.ua/> Національна бібліотека імені В. І. Вернадського

3. <http://nplu.org/> Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого

4. <http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe>

[C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/ua/elib.exe?C21COM=F&I21DBN=UKRLIB&P21DBN=UKRLIB) Електронна бібліотека «УКРАЇНКА»

5. <https://zounb.zp.ua/> Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека

6. <https://kdket.lcloud.in.ua/ebook/224> Навчальна хмара. Електронні підручники.

